

Dolgozni akarok, nyáron!

Június közepén vége van a tanévnek. Sok diák pedig azon gondolkodik, hol dolgozzon a nyáron, és hogyan fogjon hozzá a munkakereséshez. Ma már szerencsére jóval könnyebb a dolguk, a családi, ismerősi kapcsolathálón túl az iskolaszövetkezetek is várják őket tárt karokkal. Ráadásul a diákként végzett munka nemcsak a pénztárcának tesz jót, hanem a léleknek is.

Csak Benedek 17 éves korában szeretett volna először dolgozni nyáron, de akkor még nem járt sikerrel.

– Édesanyám a neten látott egy jónak tűnő diákmunkát, gyorsan regisztráltunk az iskolaszövetkezetnél, amelyik hirdette. Kiderült, hogy tizenyolc éves kor alatt nem vállalható el a munka. Akkor nyáron még próbálkoztunk pár helyen, de mindenhol a korommal volt baj. Ebből aztán azt szűrtem le, hogy mégsem lehet igazán tizenhat évesen elhelyezkedni, mert szinte mindenhol a nagykorúság is feltételnek számított. Egy évvel később Benedek és édesanyja már tavasszal figyelték a diákoknak szóló álláshirdetése-

ket, és óriási szerencsével meg is csíptek egy jónak mondható diákmunkát. A fiúnak egy közszolgálati szervezetnél kellett régi adatlapokat számítógépre feltöltenie közepesnek számító órabérért. A következő évben egy biztosító régi szerződéseit rögzítette digitálisan. A ma már 23 éves Benedek úgy gondol vissza ezekre a nyarakra, hogy bár a feladatok kissé monotonok voltak, tapasztalatgyűjtésnek mégis kiválóak. A munkahelyi kollektívában pedig alkalmazkodnia és kommunikálnia kellett a többiekkel, ami igen csak jót tett kicsit zárkózott személyiségének.

Biztos háttérrel jelent az iskolaszövetkezet

Az elmúlt évtizedekben óriási mértékben átalakult a diákmunka kínálati piaca. E folyamat megreformálásában vitathatatlan szerepük van az iskolaszövetkezeteknek, amelyek felismerték az ebben rejlő lehetőséget. Bár mindig lesznek, akik szeretnek közvetlenül a munkáltatónál bejelentkezni egy-egy munkára – ami természetesen nem lehetetlen –, de a ma már közel negyven iskolaszövetkezet jócskán lefedi a fiatalok munkaerőpiacát. Az 1995-től működő Schönherz Iskolaszövetkezet például informatikai és mérnöki állásokra szakosodott. Fő profiljuk mellett Budapesten az általuk kínált munkák 30%-a adminisztrációs és hagyományosnak számító pozíciókat is tartalmaz, vidéken (Debrecen, Miskolc, Pécs) ez az arány 50-50%.

– A diáknak regisztrálnia kell a neki tetsző állásra, ezt a honlapunkon található adatlap kitöltésével teheti meg – magyarázza a kezdeti lépéseket Baross Levente, az iskolaszövet-

kezet elnöke. – A munka jellegétől függően előszűrést végzünk. Van, akit a HR-es kolléga beszélgetésre hív be, mással az interjúk kívül szakmai tesztet is kitölttetünk. Az önéletrajzokat csak ezek után küldjük tovább a megbízóinknak. Ha a munkáltató és a diák egymásra talál, akkor munkaszerződést kötünk a tanulóval, és beléptetjük tagjaink közé. A tagsági díj ezer forint, amit az első fizetéséből vonunk le. Amikor megszűnik a tagság, akkor ezt az összeget visszautaljuk a diáknak.

Miért jó diákszövetkezethez fordulni, ha állást keres a nebuló? A szakember szerint azért, mert az ő alkalmazásukban áll a diák, ezért az ő vállukon van a teljes munkaügyi felelősség. Ők intézkednek a NAV felé a bejelentésről, és így biztosan befizetésre kerül a diák bruttó bérért terhelő 15%-os személyi jövedelemadó. Mondják, hogy bizonyos iskolaszövetkezetek nem fizetnek időben, ám hiba lenne ebből általánosítani. A Schönherz Iskolaszövetkezet például fokozottan figyel arra, hogy minden hónap 10-éig megkapják a dolgozók a bérüket. Statisztikáik szerint a náluk szakmai diákmunkát vállalók 74%-át később fel is veszik állandó pozícióba, ha elégedettek voltak vele. Jelen pillanatban közel 250 munkalehetőség közül választhatnak náluk a diákok, s a kínálat folyamatosan nő, jelezve azt, hogy ma már igen sok cég bízza magát iskolaszövetkezetre, ha diákot foglalkoztatna.

– Az IT-fejlesztői órabérek 1000 forintnál kezdődnek, de a 2500 forint sem ritka. Az adminisztrációs pozíciók 800 forinttól ketyegnek – számszerűsít Baross Levente.

Jót tesz az önértékelésnek

Sokan nemcsak nyáron, hanem év közben, az egyetemi, főiskolai tanulmányok mellett is vállalnak részmunkaidős állást. Répáczki Rita pszichológus, coach szerint nagyon jó, ha a fiatalok tanulmányaik mellett dolgoznak is, mert enélkül ma már elég nehéz bekerülni végzés után a munka világába.

– Azon túl, hogy kipróbálják magukat több területen is, a munkaszocializáció során tapasztalatokhoz jutnak, ami hozzátartozik az érési folyamathoz – mondja a szakember. – A munka mint élmény nagyon fontos az ember életében, mert igencsak mást nyújt, mint a tanulóévek. Legyen az tizenhat éves korban foglaltatás, vagy tizennyolc évesen egy komolyabb irodai megbízatás.

A pszichológus szerint bátran lehet a diákmunkák arzenálját felsorakoztatott diákszövetkezetekhez fordulni, mert legtöbbjük megbízható közvetítő közeg, amely biztonsági funkcióval rendelkezik, és megkönnyíti a keresést. Nem árt azonban, ha a diák egyedül olvassa el a munkaszerződését és a munkaköri leírását, hiszen már felelős magáért, kilépett a munkaerőpiacra, még ha nem is olyan élesben, mint majd diplomaszerezés után.

– Tizenhat évesen még kevésbé célirányosak a diákok, a legfontosabb, hogy dolgozni akar, ami nagyon jó attitűd – magyarázza Répáczki Rita. – Ebben a korban még jóval fontosabbak a közösségi, önkéntes tevékenységek, amelyekért akár még pénz sem jár, de a léleknek mégis jót tesznek. De még tizennyolc évesen sem igazán kell arra fókuszálni, mi is akar lenni,

sőt, minél többféle munkát lát el, annál többet tud meg magáról is. Így tisztázódnak benne alapvető kérdések, például hogy kollektívában vagy egyénileg jobb dolgoznia, munkahelyen vagy otthon, a pörgős vagy a megfontolt tempó jön be neki, jól gondolta-e, hogy ez a terület érdekes számára. Így, mire a tanulmányaiban odaér, talán letisztult benne, hogy mi is lesz az igazi munka, ami neki való.

Van, aki felsőfokú tanulmányaitól teljesen eltérő dologban szereti kipróbálni magát, más a szakirányához passzoló céget keres, ahol a diákmunkát felváltja majd a gyakornoki állás, végzés után pedig akár egy pozíciót is felkínálnak neki. A diákmunka jó és szükséges,

mert az anyagiakon túl növeli a fiatal önbizalmát, önértékelését, sőt, a kapunyitási pánikot is elsimítja. Az alkalmi vagy rendszeres munka emellett észrevétlenül készíti fel a diákot a karrierépítésre. Az idén diplomázó Benedek karrierje is talán éppen a diákmunkáknak köszönhetően fog elindulni. Az egyetemista fiú tavaly iskolaszövetkezeten keresztül nyert felvételt egy állandó gyakornoki állásra egy jó nevű amerikai reklámcégnél, ahol még bért is kap. Év közben heti három napot dolgozott, és tanulmányai elvégzése után joggal bízik abban, hogy szeptembertől akár teljes idős pozíciót ajánlanak fel majd a számára.

Kormos Olga